

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне
значення результатів дисертації аспіранта відділу музикознавства та
етномузикології Інституту мистецтвознавства, фольклористики та
етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України
А. Кислюка**

Дисертація Андрія Кислюка присвячена нерозробленій, актуальній для української музикознавчої науки теми «Творча постать М. Б. Степаненка в українському музично-культурному процесі другої половини ХХ – початку ХХІ століття». М. Степаненко здійснив вагомий внесок у різні сфери вітчизняної музичної культури зазначеного часу: розшукав в архівах раніше не відомі музичні твори різних жанрів ХVIII–ХІХ ст., реставрував їх, опублікував, виконував у концертах, дослідив як музикознавець і надрукував відповідні дослідження, увів зазначені композиції до навчального процесу в музичних вишах, створив авторський курс історії фортепіанного мистецтва. Усе це дозволило значно доповнити уявлення про національний музичний процес долисенківського періоду, що є принципово важливим для осмислення його діяхронної цілісності. Виконання вказаних опусів у концертах істотно збагатило слуховий досвід культурної громадськості великим пластом нових українських музично-художніх надбань, що сьогодні має особливу актуальність з огляду на значущість проблеми збереження національної культурної спадщини, а отже, культурної пам'яті та національної ідентичності. Уведення зазначених творів у навчальний процес значно поглибило уявлення студентів про історію культури власного народу. Однак дотепер багатогранні творчі надбання М. Степаненка не стали предметом цілісного наукового осмислення.

Метою дослідження є цілісно дослідити творчість Михайла Степаненка: його наукові праці, композиторську творчість, виконавську, педагогічну та музично-громадську діяльність у контексті української музичної культури другої половини ХХ – початку ХХІ століття, осмислити

роль цієї багатогранної творчої постаті в українському культурно-мистецькому процесі вказаного періоду. Мета роботи досягнута через реалізацію її визначених завдань, що послідовно розкриті у трьох розділах, дев'яти підрозділах дисертації, у висновках до розділів та до роботи в цілому.

У дисертації А. Кислюка вперше зібрано, систематизовано та вивчено різнопрофільну джерельну базу (у тому числі музикознавчі тексти, нотні, звукові та інші джерела), що має цінність не лише для цілісного дослідження творчої діяльності М. Степаненка, але й для вивчення історії українського фортепіанного мистецтва XVII–XIX ст. Цілісно вивчено багатоаспектну діяльність М. Степаненка в контексті музично-культурного процесу другої половини XX – початку XXI ст. Проаналізовано його музикознавчі праці, узагальнено його відкриття у сфері джерелознавства та реставрації раніше не відомих музичній громадськості музичних творів XVII–XIX ст., осмислено напрацювання науковця у зв'язку з основними тенденціями розвитку українського музикознавства зазначеного періоду. Вивчено та систематизовано різножанровий композиторський доробок М. Степаненка, зокрема, показано інтонаційні зв'язки його духовних творів із канонічними богослужбовими піснеспівами. Значною мірою на основі архівних матеріалів реконструйовано виконавських аспектів творчої діяльності митця та осмислено його у зв'язках із науково-пошуковою роботою митця. На базі архіву НМАУ та особистих інтерв'ю, матеріали яких передано до АНФРФ ІМФЕ НАНУ, реконструйовано деякі характерні риси педагогічної роботи М. Степаненка та виявлено її зв'язки з його музикознавчими дослідженнями. На основі архівних документів НСКУ, особистих інтерв'ю зібрано та систематизовано відомості про роботу М. Степаненка як голови Спілки, осмислено її значення для розвитку української музичної культури вказаного часу. Усі ці напрацювання аспіранта А. Кислюка збагачують новими відомостями сучасне музичне українознавство, можуть бути використані при підготовці фундаментальних академічних праць з відповідної проблематики. Результати дослідження А. Кислюка також мають практичне значення, можуть використовуватись у сферах фортепіанної педагогіки, виконавської практики,

популяризації української музичної культури, заходах просвітницького характеру.

Одночасно з роботою над текстом дисертації, аспірант опублікував статті у фахових виданнях, зокрема в журналі Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології «Народна творчість та етнологія», а також виступив із доповідями на низці наукових конференціях всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Враховуючи вищевикладене, вважаю, що дослідження Андрія Кислюка повністю розкриває тему, мету та поставленні завдання. Вона є актуальною для сучасного українського музикознавства, самостійною, оригінальною, концептуально й структурно завершеною, містить цінні для науки та виконавської й педагогічної практики висновки й матеріали, а отже, може бути рекомендована до захисту як така, що відповідає вимогам МОН України до дисертаційних досліджень, представлених на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 – Культурологія.

Завідувач відділу музикознавства та етномузикології

Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології

ім. М. Т. Рильського НАН України,

доктор мистецтвознавства, професор

О. Немкович

Експерт: кандидат мистецтвознавства,

науковий співробітник відділу музикознавства та

етномузикології

І.В. Богданова-Дашак

Експерт: кандидат мистецтвознавства,

науковий співробітник відділу музикознавства та

етномузикології

І.В. Горбунова